

Természetszer leg minden elhangzott szó, gondolat nem kerülhet be egy-egy ilyenféle beszélgetésbe. Számos fontos nevelési és keresztény gondolatom kimarad -- terjedelmi és egyéb okok miatt. A jézusi gondolatokról ugyan mellékesen jelen volt, a kisközösségi közeg viszont említésre sem került a cikkben. De mi tudjuk, hogy Jézus nélkül, Isten nélkül nem lehet szeretni.

Koronczay Lilla rendezett családban él, aranyos lélek. Írásait mindenkor szerkesztik -- tartalmilag és nyelvileg. Meglep és örvendetes, hogy a nemzetközi Sanoma cég tulajdonában lévő N k Lapja lehozta ezt az írást.)

MERZA JÓZSEF

KOLDUS A KÜSZÖBÖN

A metróbejárat felől heged szó szóródik át a zsidó utcán. Aki kicsit odafigyel, valamelyik brandenburgi koncert hangjaihoz hasonló dallamot fedezhet fel benne. Nem kell arra mennem, anélkül is tudom, hogy egy kövér cigányzenész rögtönöz a klasszikus zenére. Előtte, az aluljáró kövezetén, nyitott hegedű fekszik, a művészetét értékel járókelkés abba dobják be a fém- vagy papírpénzeket. Jólesik egy pillanatra odafigyelni, mert biztosan, bár elég nagy szabadsággal tolmácsolja Bach zenéjét.

Az egykori diabol feljárójánál idősebb asszony ül a lépcső tetején. Keveset beszél, ritkán mond ki két mondatot. Nem cirkalmazza a szöveget, pénzre van szüksége. Ellentétes stílust képvisel a szálloda sarkához vezető lépcső alján félig ülő, félig fekvő férfi, aki lábát mutogatva, egy cicerone ékesszólásával, megállás nélkül zúdítja keneteljes mondatait az arra járókra. Most nincsenek lenn perui vagy bolíviai zenészek, akik a remélt adomány fejében délamerikai hangulatot varázsolnának az aluljáróba. Nem látom azt a fiatal embert sem, aki itt találja a gyakorlóteret fuvolajátékához, s így aratja le művésze honoráriumát, ötletesen párosítva a hasznosítást a jövedelmezéssel. Viszonylag kevés az egyetlen, fóliába burkolt példányt lobogtató újságár, a hajléktalanok nem alkotnak

csatárláncot az áttörni igyekvő gyalogosokkal szemben. Koldusok, kéregetők, eladók, árusok világa keretezi a dolgozókat után siető emberek világát. Mindenki ugyanazt, bár lehet legmásképpen csinálja. Hans Schnier XXIII. János pápáról gitározott a templom lépcsőjén és sapkájába cigarettát is tett, hogy inspirálja az ötletlen adakozókat. Nagyon áruklodó trükk az önmagát agyoncigarettázó író részéről. De hát mindenki szeretne valamit, mindenki azt szeretné, amire szüksége van, nem szerencsés dolog magyarázgatni valakinek, hogy ne akarja azt, amit nagyon akar.

Állni és nézni az aluljáró világát, látszólag elég egyszerű dolog. Itt minden világos és egyértelmű. Van, aki kér és van, aki ad vagy nem ad. Amde vannak jólöltözött koldusok is, akiknek nem pénzre, hanem valami másra van szükségük. Kinek jóbarátja, jó szóra, társra, belső békére, vonzó életcélra lenne szüksége. Ezt így nem látjuk, kívülről, általában, nincs ráírva az emberre a belső szegénység, a belső hiány. Itt van például ez az értelmiséginek kinézéssel rendelkező férfi, aki napjában többször is átmegy az aluljárón, s bár nem koldul, mégis a nélkülözők közé tartozik. Hosszasabban kell figyelni, ha észre akarjuk venni, mi foglalkoztatja. Szokásos útjai során időnkint bemegy a közeli templom főbejáratán, kijön a mellékajton, nézegeti a közeli könyvesboltok kirakatait, szót vált az idősebb újságárussal, találkozik arra járó barátjaival, beszélget, magára marad, továbbmegy, nézelődik, időnkint sóhajtozik. Nem különös ez sem a mai, sem az egykori világban.

Ez az ember, könnyű kitalálni, én vagyok. Istent keresem, nemcsak most, hanem az egykori feljegyzések tanúsága szerint jó három évtizede. Persze, korábban is kerestem, nagy igyekezettel, csakhát arról nincsenek okmányaim, legfeljebb egy használt misekönyv, egy kissé szakadt Kempis, néhány, kézzel másolt kórusmunka, jegyzetfüzetek, emlékképek. A kortársaim által jól ismert könyvek azt az érzést keltették bennem, hogy minden a helyén van, szellemi biztonságban élek az egyébként egyre inkább megváltozni látszó világban. Megvívтам a többszörös küzdelmet az újabb és újabb nehézségekkel, kitartottam, elfáradtam, újból erőre kaptam, majd egy pillanatban nagyon egyedül éreztem magam. Ekkor elsírtam a 151. zsoltárt, majd tovább igyekeztem, hiszen bennem volt tennivaló, amit csak én magam végezhettem el. Ha körülnéztem, barátaimat láttam. Mindenki ugyanazt gondolták, amit én. Nem álltunk meg. Lehet egy pillanatig erőtlenné válni, de hamar össze kell szedni magunkat, ezt várják el tőlünk, ezt várjuk el önmagunktól. Egyszer azonban furcsa fintort vág felénk a történelem. Azt sem várja el tőlünk, amiről azt gondoltuk, hogy elvárja, legfeljebb nem beszél, mert nem beszélhet róla, mert megtiltották neki és engedelmeskedett az erőtlenségnek. Clio új lapot nyit, s ezeken az oldalakon más történet kezdődik. Vagy mégsem, csupán aktualizált díszletekkel és új szereplőkkel folytatódik tovább ugyanannak a

tragédiának új felvonása? Mégsem siklik új sínekre a világ? Hiszen szép reménye nemcsak nekem, nekünk, hanem sok más, másként gondolkodó barátunknak is volt. Háború után, forradalom után, rendszerváltás után. Isten az ura a történelemnek vagy valaki, valami más?

Sechine, sechine, vi vájt bisztu, gólesz, gólesz, vi láng bisztu - tör fel a jiddis sóhaj. Isten, Isten, de messze vagy, szétszóratás, szétszóratás, de hosszú vagy. Egyedül vagyunk, magunkra maradtunk, egyedül kell immár tovább remélni vagy nem remélni. Messiásban, földi Izraelben, égi mennyországban, testnek feltámadásában, az örök életben. Intézményekben nehéz reménykedni. Az intézményeket hivatalnokoknak találták ki és azok irányítják. Azok is védik meg ket, csalafinta cs részcsavarásokkal, emberi szavak megtéveszt fordulataival. Az önmagára valamit adó embert nem törik meg a történések csavaros fordulatai. Lehet, hogy átmenetileg kedvetlen lesz, de utána összeszedi magát, hiszen az adja élete alapvet értelmét, hogy meg akarja érteni az okokat és következményeket, hogy élni tudjon a holnap új világában. Miközben tudja, mi fordul rajta, mit kell magának megtennie, titkos biztatásra vágyik, s szenvedélyes koldusként nyújtja karjait kifelé e zárt világból, amelynek oly jól ismeri örök, változatlan, madáchi törvényeit. Egy élet tapasztalata áll mögötte, de mégis, újra és újra megkérdi: tényleg egy hatalmas világ foglyai vagyunk, semmi mások? Lázárként ülünk egy nagy úr küszöbén, s nem jönnek a szolgák, hogy morzsákat dobjanak nekünk? Az utcán sok ember járkál, sokan mondanak okos ígéreteket, ebb l jól meg is élnek, vagy legalábbis öntudatot ad nekik. Miért van, hogy szép szavaiktól nem változik meg a világ, nem csillapodik az éhségünk, nem múlik el a viszály? Ezek nem egy keser , tönkrement ember kérdései, ezek egy kutatáshoz szokott ember módszeres vizsgálódásai. Úgy t nik, hogy ebben a különös valóságban, amit világnak nevezünk, s amelyre mindenféle magyarázatot próbálunk adni, s amelyben magunk sem tudjuk, hogy mik vagy kik vagyunk, az elég biztosnak látszik, hogy akárki vagy akármi fiai vagyunk is, keresésre születünk. A világból vagyunk és mégis szembenállunk vele. Szólítjuk a bennlév t és szólítjuk a kinn állót, ha van ilyen.

Ennyire gyötörnek téged ezek a dolgok? - kérdi valaki. Nem tudsz feln ni, szabadulni gyerekkorod örökségét l? Tényleg, nem tudok, bár azt észrevettem, hogy e gyötrelmek olyanokra is rátörhetnek, akiknek, hogy úgy mondjam, zavartalan gyerekkora volt. Én már azzal is beérem, hogy az idegeimbe szívódott örökséggel kinyílt szemmel nézem a feltáruuló, eddig ismeretlen világot. Gyötrelmek helyett feladatnak tekintem megismerését, annyira-amennyire lehetséges megértését. Az értelem és gondolkodás fáradt óráiban pedig csatlakozom a keveset töpreng kéreget khöz, utcai zenészekhez, mert tudom, hogy a gondolattalan percekben is születhetik felismerés, megvilágosodhat valami. Daudet bohócához

hasonlóan bezárkózom egy képzeletbeli templomba és hányom a bukfenceket, mert ahhoz értek, s várom, hogy elmosolyodik-e a Sz zanya szobra. Én igyekszem megtenni a magamét.

Este lett. Elhangzott a harangszó, a templomot bezárják. Kiürülnek a lépcs k, kicserél dik az aluljárók népe. Megérkeznek a hajléktalanok, a koldusok pénzüket számolják, kés bb elindulnak meginni esti adagjukat egy mellékutcában. Én is megnézem a táskámat, van-e benne valami. Egész életemben mindig ügyeltem arra, hogy ne tekintsem saját dolgaimat más adományának. Nagyon vigyázni kell, hogy ne tévezzük meg magunkat önmagunkkal. A pénz, meg a cigaretta jól megkülönböztethet , gondolataink, érzéseink, meglátásaink félrevezethetnek minket. Hihetjük, hogy nem mi vagyunk eredeti gazdáink napi szerzeményünknek. Nehéz a szellemek megkülönböztetése. Jobb kevesebbet hinni, mint vágyakozva többet. Nem csapom be magamat. Úgy látom, ma sem jutottam többre. Miben reménykedhetek? A bohóc fáradtan leül, a Sz zanya szobra nem mosolyog, a dics szentek továbbra is az eget nézik. Nincs fényes felh , sem zeneszó. Mégis, mintha halkan szólna valami. Mi is ez? Hát persze, a saját énekem. Az a szerény m vészlet, amit én tudok, amit megtanultam egy életen át, amihez h séges vagyok, amit kaptam vagy örököltem, nem tudom, de amit csendben ismételve, mert szép és megvigasztalja a lelkem. Ennyim van, ezzel beérem, többet itt már nem várok.

2005. március

BULÁNYI GYÖRGY

KERESSÉTEK AZ ISTEN ORSZÁGÁT (RÉSZLET)

38. PÉLDÁT ADTAM NEKTEK

a) Mintaetika?

A Fiú eljött közénk a Maga Országából - Messiásnak. Azért jött el, hogy örömet hirdessen nekünk: közel van hozzánk Országá, s a miénk lehet. Pásztorként utánunk jött, s felkínálja nekünk az Ország életét; a maga élete odaadásával lehet vé tette teljes egyélevésünket is Vele (29 num). Tanítónak is jött: elmondani, mit kell tennünk, hogy felhívása-felkínálása ne csupán pusztában kiáltott s ott visszhang nélkül elhaló szó legyen. Közölte velünk az Ország törvényeit, a tökéletesített törvényt (15d num), melyeknek vállalása-teljesítése fejében lehet csupán miénk az Ország. Nem csupán elmondta az Ország törvényét, élénk is élte. Törvényt elmondó szavait ábraként illusztrálja köztünk leélt élete. De megfordítva